

Asia: VN/13261/2020

Lausuntopyyntö Suomen kansallisen biotalousstrategian päivityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Strategian valmistelussa on kuultu kiitettävästi erilaisia sidosryhmiä ja saatu näin kattavasti erilaisia näkökulmia. Pidämme päivitystä pääosin onnistuneena.

Korkeampaa arvonlisää biotaloudesta

Biotalousstrategian keskeisenä tavoitteena on luoda kestäviin ratkaisuihin perustuvaa taloudellista kasvua ja työpaikkoja tuottamalla mahdollisimman korkean arvonlisän tuotteita ja palveluita ja siten synnyttää hyvinvointia koko Suomelle. Tavoitteena on myös lisätä materiaalien resurssiviisasta käyttöä ja kierrätystä sekä hyödyntää sivuvirtoja sekä vähentää riippuvuutta uusiutumattomista – erityisesti fossiilisista - raaka-aineista.

"Laaditaan ja toteutetaan biotalouden vihreän siirtymän TKI-ohjelma, jolla vahvistetaan tieto-pohjaa biotalouden osaamisen, uusien tuotteiden, resurssitehokkuuden, liiketoiminnan ja palveluiden kehittämiseksi."

"Edistetään uusien, innovatiivisten biotuotteiden pilotointi- ja demonstraatiolaitosten sekä laatuaan ensimmäisten teollisen mittakaavan laitosten sijoittumista Suomeen."

Molemmat toimenpiteet sekä niiden alakohdat ovat erittäin kannatettavia. Biotalouteen liittyvien pilotti- ja demonstraatiohankkeiden sekä teknologioiden kehittäminen ja skaalaaminen ja niihin liittyvän rahoituksen lisääminen auttavat yrityksiä merkittävästi luomaan uutta liiketoimintaa biotalouden alalla. Myös tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyön systemaattinen kehittäminen ja taloudellinen tukeminen on erittäin kannatettava asia.

Vahva osaamis- ja teknologiaperusta

Tavoitteena on luoda tieteellinen ja teknologinen perusta kestäville biotalouden tuotteille, prosesseille ja palveluille.

"Kannustetaan biotalouteen liittyvän perustutkimuksen lisäämiseen ja sen vaikuttavuuteen esimerkkinä Suomen Akatemian lippulaivahanke FinnCERES"

"Kannustetaan biotalouteen liittyvän soveltavan tutkimuksen lisäämiseen ja sen vaikuttavuuteen esimerkkinä Business Finlandin Bio- ja Circular Finland -ohjelma."

"Kannustetaan toimijoita mukaan kansainvälisiin verkostoihin ja hyödyntämään EU:n tutkimus- ja innovaatorahoitusta."

Ym. toimenpiteet ovat erittäin hyviä ja kannatettavia. Kohtaan "Vahvistetaan ja kannustetaan tutkimuksen ja elinkeinoelämän yhteistyötä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen alueellisen profiloitumisen kautta. Tunnistetaan ja hyödynnetään korkeakoulusektorin alueelliset tutkimusinfrastruktuurit." lisääsimme myös ammatillisen koulutuksen ja sen verkostot. Ammatillisen koulutuksen tarjoama osaaminen on hyvä tunnistaa osana koulutuspolkua.

Teknologian kehittäminen

"Uusien biotalouden prosessien kehittäminen avaa merkittävät vienti- ja liiketoimintamahdollisuudet alan teknologiatoimittajille."

"Tarvitaan myös panostuksia, jotka auttavat päätöksessä skaalata projektia ylös. Uudet tekniikat ja prosessit ovat usein pääomavaltaisia investointeja, joilla on pitkä takaisinmaksuaika. Mahdollisuudet tukea pilotointilaitoksia, korkean riskin demoprojekteja ja uusien tuotteiden teollistamista nopeuttaa kehitystä merkittävästi."

"Tuetaan uudenlaisten verkostojen ja kumppanuusmallien syntymistä teknologioiden kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi."

Suomalaisilla yrityksillä on pitkät perinteet ns. cleantech-liiketoiminnan ja erityisesti uusien teknologioiden kehittämisessä. Pilotointi- ja demonstraatiolaitosten tukeminen on yritysten menestyksekkään toiminnan kannalta olennainen asia, jotta saadaan vientiin tarvittavia referenssejä.

Kilpailukykyinen toimintaympäristö

"Biotalouden investoinnit edellyttävät varsin pitkää takaisinmaksuaikaa, ja toimijoiden on pystyttävä luottamaan säädös- ja politiikkaympäristön ennakoitavuuteen. Toisaalta mikäli tavat käyttää uusiutuvia raaka-aineita muuttuvat esimerkiksi enemmän arvonlisää tuottavaan suuntaan, nykyisessä toimintaympäristössä voi olla piirteitä, jotka eivät tue tätä. "

"Selvitetään miten nykyinen taloudellinen ohjaus ml. verotus tukee muuttuvia ja enemmän arvonlisää tuottavia tapoja käyttää uusiutuvia luonnonvaroja."

"Jatketaan biotuotantolaitosten luvitusprosessien sujuvoittamista viranomaisyhteistyötä vahvistamalla investointien houkuttelemiseksi."

Yrityksille on tärkeää säilyttää kilpailukyky kilpailijamaiden yrityksiin verrattuna. Lainsäädännön ja erityisesti luvituksen ja verotuksen tulee olla ennakoitavaa. Viime aikojen kehitys luvituksessa on otettu huolestuneena vastaan yrityskentässä. Luvituksen hitaus ja ennakoimattomuus on omiaan huonontamaan Suomen mainetta investointimaana. Tästä on jo saatu esimerkkejä. Suomi kuitenkin tarvitsee kipeästi investointeja. Luvitusprosessien kehittäminen ja nopeuttaminen esimerkiksi valituskäytäntöjä rajaamalla on olennaista, jotta investointeja saadaan myös jatkossa.

Verotukseen liittyvät asiat nousevat esiin aina tasaisin väliajoin. Esimerkiksi luonnonvarojen ja eri materiaalien käyttöön kohdistuvia veroja ja niiden todellista vaikutusta resurssien käyttöön ja yritysten kustannuksiin tulee kuitenkin tarkastella erityisen huolellisesti ennen verojen mahdollista käyttöönottoa. Esimerkiksi veden käyttöön tai kaivannaisiin liittyviä uusia veroja on hankala perustella kestävästi.

Bioresurssien ja ekosysteemipalveluiden käytettävyys ja kestävyys

"Lisätään tietoa biomassojen ja sivuvirtojen kysynnästä, saatavuudesta ja kilpailutilanteesta tilastointia parantamalla ja huolehtimalla siitä, että tieto on toimijoiden saatavilla. Kehitetään digitaalisia alustoja ja niitä lisätään yhteistyössä eri toimijoiden kesken."

Erilaiset sivuvirrat olisi hyvä saada tehokkaaseen käyttöön. Tämä vähentäisi onnistuessaan neitseellisten luonnonvarojen käytön tarvetta. Uusien raaka-aineiden ja sivuvirtojen käyttöön-oton tulisi olla helppoa esimerkiksi luvituksen osalta.

Kemianteollisuuden sektorikohtaiset toimenpiteet:

Käynnistetään laajoja ekosysteemihankkeita biomassapohjaisten kemikaalien ja polttoaineiden kehittämiseksi

Varmistetaan biopohjaisten ja sivuvirtoihin perustuvien raaka-aineiden saatavuus uusien tuotantolaitosinvestointien vauhdittamiseksi

Kehitetään biomassapohjaisten kemikaalien valmistusprosessien tarvitsemat erotus- ja puhdistusteknologiat

Hyödynnetään bioteknologian uusi työkaluja, kuten synteettistä biologiaa ja geenisaksia.

Kehitetään biopohjaisten muovien valmistusteknologioita.

Vastuu: TEM, YM, MMM

Toimijoita: yritykset, Business Finland, VTT, korkeakoulut, ilmastorahasto, muut alan toimijat

Eri toimijoiden yhteistyö on erittäin kannatettavaa. Erilaisten biopohjaisten raaka-aineiden ja sivuvirtojen käytön lisääminen ja tehokas käyttö ovat olennaisia myös ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi ja resurssitehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Uusien raaka-aineiden ja sivuvirtojen käytön helpottaminen esimerkiksi luvituksessa olisi hyvä kehityskohde. Muovien osalta olisi hyvä huomioida juuri EU:ssa alkamassa oleva työ biopohjaisten ja biohajoavien muovien kriteerien valmistelutyö.

Vilenius Pia
Kemianteollisuus ry